

زرد زخم

اگر شما کودک داشته باشید، ممکن است با گروهی از ضایعات یا تحریکات پوستی در طی سال، درگیر باشید. یکی از شایعترین این ضایعات زرد زخم می باشد که یک عفونت پوستی است که عمدتاً شیرخوران و بچه ها را درگیر می نماید و به طور شایع به دنبال ورود باکتری ها از طریق نیش حشرات و بریدگی به پوست رخ می دهد. هر چند می تواند در پوست کاملاً سالم نیز رخ می دهد. زرد زخم به صورت یک زخم قرمز ظاهر شده سریعاً پاره می شود و برای چند روز ترشح دارد، سپس دلمه های عسلی یا کهربائی تشکیل می شوند. این بیماری مسری بوده خارندان یا لمس این ضایعات باعث انتشار این ضایعات به نواحی دیگر پوست بدن و همین طور افراد دیگر می شود و عفونت خفیف طی ۲-۳ روز از بین می رود.

اما به علت وجود یک سری عوارض به دنبال زرد زخم، پزشک کودک شما، ممکن است برای درمان، آنتی بیوتیک موضعی (کرم) یا خوراکی تجویز نماید. کودک بعد از طی کردن مراحل مسری بیماری (اغلب ۲۴ ساعت بعد از شروع آنتی بیوتیک) می تواند به مدرسه یا مهد کودک برگردد.

شما هم می توانید جهت پیشگیری از عفونت، از پوست فرزند خود مراقبت نمایید. استفاده از آب و صابون هنگام استحمام کودک، توجه خاص به بریدگی ها و ضایعات پوستی، نیش حشرات و واکنش های، آلرژیک جزء این موارد هستند. در صورتی که در خانواده شما، کسی دچار زرد زخم شود، چند اقدام ساده می تواند شما را در جلوگیری از انتشار بیماری کمک نماید.

علائم و نشانه ها

زرد زخم چندین نوع است که با علائم و نشانه های مختلف بروز می نمایند.

- زرد زخم غیر تاولی : شایعترین نوع بیماری است که معمولاً با یک زخم قرمز بر روی صورت، اطراف دهان و بینی شروع می شود. زخم سریعاً پاره شده و پس از ترشحات آبکی و چرکی، ایجاد دلمه های عسلی رنگ می نماید. در انتها دلمه ناپدید شده و نشانه قرمز رنگی باقی می گذارد. این نشانه بدون باقی گذاشتن اثر زخم یا اسکار از بین می رود. زخم ممکن است خارش دار اما بدون درد باشد.

کودک شما ممکن است از این نوع زرد زخم تب نداشته باشد هر چند عفونت می تواند باعث بزرگ شدن غده لنفاوی در مناطق مبتلا شود.

با توجه به شانس بالای مسری بودن بیماری، لمس یا خاراندن زخم بیماری را به قسمت های دیگر بدن کودک انتشار می دهد.

- زرد زخم تاولی : این نوع عمدتاً بچه های زیر ۲ سال و شیرخوران را مبتلا می سازد و باعث ایجاد تاول های دردناک (معمولاً روی تنه بازو و ساق) می شود. تاول ها کوچک یا بزرگ بوده و سیر بیماری طولانی تر از نوع غیر تاولی است.

علائم و نشانه های بیماری عبارتند از : تب ، اسهال ، ضعف و بی حالی

- اکتیما : فرم جدی تر زرد زخم است که عفونت به لایه دوم پوست نفوذ می نماید. علائم و نشانه ها عبارتند از : زخم های دردناک حاوی مایع یا چرک که به زخم عمیق (معمولاً روی ساق و پا) تبدیل می شوند.

گره های لنفاوی متورم در مناطق درگیر بدن
باقی ماندن اثر زخم بعد از بهبود

علت بیماری

علت بیماری باکتری استافیلوکوک اورئوس میباشد هر چند باکتری دیگری به نام استرپتوکوک پیوژن نیز دخالت دارد. هر دو باکتری به صورت طبیعی بر روی پوست شما زندگی می کنند تا این که از طریق برش یا زخم وارد شده و باعث عفونت می شود. در بزرگسالان معمولاً زرد زخم نتیجه آسیب پوستی می باشد و اغلب توسط بیماریهای پوستی دیگر نظیر التهاب پوستی ایجاد می گردد. بچه ها به طور شایع از طریق برش، خراش یا نیش حشرات به بیماری مبتلا می شوند.

زرد زخم ایجاد شده بر روی پوست سالم ، زرد زخم اولیه خوانده می شود. زرد زخم ثانویه بر روی پوستی که سطح آن آسیب دیده رخ می دهد. تماس با زخم پوستی شخص مبتلا و یا لوازم شخصی آنها نظیر حوله، اسباب بازی، لباس و رختخواب باعث انتقال بیماری می گردد. سم تولیدی توسط باکتری استافیلوکوک طلایی در عفونت زایی باکتری مؤثر است. سم تولیدی با حمله به پروتئینی که سبب اتصال سلولهای پوستی به هم می گردد ، انتشار میکروب را تسهیل می نماید.

عوامل خطر

- کودکان ۲-۶ سال و شیرخواران بیشترین گروه سنی در معرض خطر می باشند. علت این امر عدم تکامل رشد سیستم ایمنی در کودکان می باشد.
- تماس مستقیم با فرد آلوده یا لوازم شخصی وی
- محیط های شلوغ
- هوای گرم و مرطوب : زرد زخم در تابستان شایعتر است
- شرکت در ورزشهایی که تماس پوست به پوست در آنها وجود دارد، نظیر فوتبال و کشتی
- داشتن التهاب پوستی مزمن نظیر درماتیت آلرژیک
- بیماری های تضعیف کننده سیستم ایمنی در دیابت

غربالگری و تشخیص

تشخیص با مشاهده ضایعات پوستی صورت می گیرد. روش دیگر تشخیص تهیه یک نمونه پوستی و ارسال آن به آزمایشگاه جهت کشت باکتری می باشد.

عوارض

زرد زخم خطرناک نیست، با این حال گاهی اوقات عوارض جدی به دنبال دارد که شامل موارد زیر می باشد.

- گلومرولونفریت (درگیری کلیوی) بعد استرپتوکوک (PSGN)

التهاب کلیه ممکن است به دنبال یک عفونت استرپتوکوکی از قبیل گلودرد یا زرد زخم ایجاد شود. این بیماری در

برخی موارد منجر به نازسائی کلیوی می شود. علائم این بیماری عبارتند از :
ورم صورت به خصوص دور چشم ها، کاهش ادرار ، وجود خون در ادرار، فشار خون بالا، سفتی و احساس درد در مفاصل، بیشترین سن شیوع بیماری در بالغین شدیدتر و بهبودی کامل بیماری کمتر مشاهده می شود. آنتی بیوتیک از ایجاد این بیماری جلوگیری نمی کند.

- مننژیت

التهاب خطرناک پرده و مایع اطراف مغز نخاع می باشد. بیشتر در نوزادان مبتلا به زرد زخم تاولی رخ می دهد. مننژیت به صورت ناگهانی با تب بالا، سر درد شدید و استفراغ شروع می شود. با پیشرفت بیماری مغز شروع به تورم و حتی خونریزی می نماید، در صورت عدم درمان فوری ممکن است باعث کاهش شنوایی، آسیب مغزی، نابینائی، اختلالات یادگیری، مسائل رفتاری و در ۱۰ درصد موارد منجر به مرگ شود.

- سلولیت

یک بیماری بالقوه خطرناک که بافت های زیر پوستی را درگیر می نماید و گاهی به گره های لنفاوی و جریان خون انتشار می یابد. در صورت عدم درمان سلولیت تهدید کننده حیات می باشد.

درمان

درمان زرد زخم به نوع و شدت بیماری وابسته است.
- اقدامات بهداشتی : در درمان موارد خفیف بیماری کاربرد دارد. تمیز نگاه داشتن پوست باعث بهبودی خودبخود عفونت های خفیف می شود.
- آنتی بیوتیک های موضعی: این آنتی بیوتیک ها بر روی پوست مالیده می شوند و کرم موپیروسین نمونه ای از این داروها می باشد. عوارض جانبی نظیر اسهال به دنبال مصرف دیده نمی شوند.
- آنتی بیوتیک خوراکی : در موارد شدید زرد زخم و یا اکتیما تجویز می شوند. نوع آنتی بیوتیک بسته به شدت عفونت و سابقه حساسیت انتخاب می شود. شما باید از تکمیل دوره درمانی علیرغم بهبود وضعیت بیمار مطمئن شوید، چنین حالتی از عود بیماری و مقاومت به آنتی بیوتیک جلوگیری می نماید.

پیشگیری

رعایت بهداشت پوست کودکان بهترین روش پیشگیری می باشد. درمان بریدگیها، خراش ها و گزش حشرات جهت پیشگیری از عفونت ضروری می باشد. در صورت ابتلای فردی از اعضای خانواده، اقدامات لازم را برای پیشگیری از انتشار عفونت عبارتند از :

- به آرامی ناحیه درگیر را با آب و صابون ملایم شستشو دهید و با گاز استریل بپوشانید.
- شستشوی روزانه لباس، پوشاک و حوله کودک مبتلا به بیماری
- پوشیدن دستکش به دنبال مصرف آنتی بیوتیک های موضعی و شستشوی دست ها
- کوتاه کردن ناخن کودکان مبتلا به بیماری
- تشویق کودکان به شستشوی مکرر دست
- نگهداری کودکان در منزل تا اتمام دوره مسری بیماری

بهداشت فردی

- شستشوی نقاط آلوده پوست با محلول Vinegar
- یک قاشق سوپ خوری از محلول Vinegar در یک پیمانه آب و شستشو به مدت ۲۰ دقیقه
- بعد از شستشو نقاط از یک پماد آنتی بیوتیکی به مدت ۳-۴ روز استفاده نمائید.

bbums.ac.ir